

KESKUSJÄRJESTÖJEN SUOSITUS JA KANNANOTTO TYÖPAIKALLA TAPAHTUVAN OPPIMISEN EDISTÄMISEKSI

Allekirjoittaneet työmarkkinakeskusjärjestöt allekirjoittivat 23.9.2010 yhdessä valtion, kuntien ja eräiden muiden organisaatioiden kanssa suosituksen työpaikoilla tapahtuvan oppimisen edistämiseksi. Suosituksen taustana oli kansainvälisen kilpailun kiristyminen, taloudelliset suhdanteet sekä työpaikoilla tapahtuvan oppimisen merkittävä kasvu.

Työpaikalla tapahtuva oppiminen on viime vuosina laajentunut merkittävästi. Allekirjoittaneiden järjestöjen ja niiden jäsenliittojen myötävaikutuksella se on myös vakiintunut käytännön toiminnaksi monella alalla.

Elinkeinorakenteen ja ammattitaitovaatimusten nopeat muutokset vaativat vielä nykyistäänkin tiiviimpää koulutuksen ja työelämän vuorovaikutusta.

Taloudellinen taantuma on johtanut henkilöstön vähennyksiin ja lomautuksiin. Kuitenkin lähivuosina tapahtuva suurten ikäluokkien runsas siirtyminen eläkkeelle edellyttää osaan henkilöstön palkkaamista yrityksiin. Tämänkin vuoksi on välttämätöntä, että työpaikoilla tapahtuvaa oppimista edistetään taloudellisista suhdanteista riippumatta.

Keskusjärjestöjen suositus liittojen toimenpiteiksi

Edellä olevan perusteella keskusjärjestöt toteavat niiden keskinäisen suosituksen ja kannanoton olevan edelleen ajankohtaisen. Tällä suosituksella korvataan keskusjärjestöjen aikaisemmat suositukset 20.1.1998 sekä 2.11.2005.

Useilla toimialoilla on osana työehtosopimuksia sovittu työpaikalla tapahtuvan oppimisen ja työharjoittelun järjestämisestä.

Keskusjärjestöt suosittelevat jäsenliittoja selvittämään alansa työssäoppimisen tarvetta ja sopimaan järjestelyistä, joilla tuetaan tämän toteuttamista sekä työharjoittelun ja koulutuksenaikaisen tai -jälkeisen työkokemuksen hankkimista.

Kun sovitaan työsuhteessa olevien harjoittelijoiden palkoista, tulee ottaa huomioon harjoittelutyö, harjoittelun luonne, harjoittelun edellyttämä ohjaustarve sekä toisaalta se, että ilman työsuhdetta toteutettavat työssäoppimisjaksot ja ammattiosaamisen näytöt suoritetaan korvauksetta.

Järjestöt toteavat, ettei koulutuksen edellyttämän työpaikalla tapahtuvan oppimisen järjestämisellä, harjoittelulla tai työkokemuksen hankkimisella korvata yrityksen henkilöstöä. Niillä ei myöskään ole tarkoitus vaikuttaa yrityksen palveluksessa olevan henkilöstön työsuhteisiin. Nämä on tarpeellista paikallisesti yhteisesti todeta, joko ennen työssäoppimisjaksojen tai työharjoittelun järjestämistä taikka yhteistoimintalain tarkoittaman koulutus- ja henkilöstösuunnitelman käsittelyn yhteydessä.

Järjestöt katsovat, että työsopimuslain ja voimassa olevien sopimusten työvoiman vähentämistä, lisätöiden tarjoamisvelvollisuutta tai takaisinottoa koskevat määräykset eivät ole esteenä edellä mainittujen työpaikalla tapahtuvien oppimis- ja harjoittelupaikkojen tarjoamiselle, sikäli kun edellisessä kappaleessa olevaa menettelytapaa on noudatettu.

Allekirjoittaneet järjestöt suosittelevat, että kahdessa edellisessä kappaleessa olevat kannanotot sisällytetään osaksi alakohtaisia työehtosopimuksia.

Tämän suosituksen mukaisella toiminnalla tuetaan myös ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamista. Kun oppilaitoksilla on mahdollisuus yhteistyössä yritysten kanssa järjestää ilman työsuhdetta työssäoppimista niiden ja yritysten välisen sopimuksen pohjalta, on tähän toimintaan syytä liittää yrityksen käytännön mahdollisuuksien puitteissa myös ammattiosaamisen näytöt.

Järjestöt toteavat, että yrityksessä tulee organisoida työpaikalla tapahtuvan oppimisen ja harjoittelun osalta tarpeellinen ja asianmukainen ohjaus ja opastus. Tätä tukee työpaikkaohjaajien organisoitu koulutus. Ohjauksen ja opastuksen järjestämisessä on syytä käyttää mahdollisimman paljon yhteistyökumppanina toimivan oppilaitoksen ja opettajien osaamista ja tukea.

Avoin ja luonteva yhteistoiminta työpaikoilla on tärkeässä asemassa työpaikalla tapahtuvan oppimisen toteuttamisessa. Työpaikalla tapahtuvan oppimisen onnistumisen kannalta on keskeistä, että koko työyhteisöllä on osaamista ja tietoa tästä toiminnasta ja sen tavoitteista. Tämä vaikuttaa työpaikalla myönteisesti myös asenteisiin opiskelijoita kohtaan.

Oppilaitosten ja yritysten välinen tiivis yhteistyö on edellytys työpaikalla tapahtuvan oppimisen onnistuneessa toteuttamisessa. Opettajien työelämäjaksot tukevat merkittävästi tätä yhteistyötä, minkä vuoksi sitä pitää lisätä.

Helsingissä 3. päivänä marraskuuta 2010

AKAVA ry

Elinkeinoelämän keskusliitto ry

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

